

dary a na darech nápis, jenž v krátkém verši zněl takto:
„Ífis, teď chlapec, zde věnuje to, co slíbil jak dívka.“

A když zítřejší slunko se usmálo nad širým světem,
 Venuše, Hymenaios a Iuno se společně sešli
 na svatbu: mladík Ífis ten den svou Íanthu dostal.

KNIHA X

Orfeus a Eurydiké

Z Kréty pak Hymenaios, v plášť zahalen žlutavé barvy,
 letí vysoko vzduchem v kraj Kikonů do thrácké země,
 kde jej Orfeus pěvec svým zpěvem nadarmo vzýval.
 Bůh sice k ženichu letěl, však šťastné svatební písně
 nenesl s sebou, ni veselé tváře, ni znamení dobrá.

Pochodeň také, již držel, mu čadila štiplavým kouřem,
 nemohouc rozhořet se a nemohouc vzplanouti v plamen.
 Konec byl horší než předzvěst, neb Eurydiké, choť mladá,
 — zatímco v průvodě Najád se travnatou pasekou brala, —
 uštknuta od zmije v kotník se na zem skácela mrtva.

Když pak už thrácký pěvec se pro choť na tomto světě
 naplakal dost, chtěl o říši Stínů se pokusit také.

Tainarskou branou on sestoupil pod zem a ke Stygu kráčel
 vzdušnými zástupy mrtvých, jichž tělům se dostalo hrobu,
 předstoupil před Persefonu a před vládce, který v tom
 smutném

království panuje Stínům. Tam rozechvěl k písni své

struny,

takto pak zpíval: „Ó božstva té říše, co pod zemí leží,

do které přichází vše, co k smrti se na světě zrodí,

smím-li a svolíte, abych tu promluvil pravdu a nechal
 okolků klamavých úst, já nepřišel uvidět temný

Tartaros, také ne abych snad spoutal trojité hrdlo

netvora z Medúsy strašné, jež četnými hady se ježí.

Za svou choť jsem přišel; ta na louce na zmiji šlápla,

byla uštknuta od ní a zemřela v rozkvětu mládí.

Chtěl jsem snéstí svou ztrátu, a nezapřu, že jsem to zkoušel,

zmohla mě láska. To božstvo je dobře tam na světě známo; nevím, zda znáte je zde, však myslím i tady je známo, ačli je pravdivá pověst, jež o dávném únosu mluví: Amor přec spojil i vás! Já při těchto děsivých místech, při této zející tmě a při tichu pusté zde říše prosím vás: Eurydice, mé manželce, vraťte zas život! Každý z nás podléhá vám, když na světě prodlíme krátko, všichni sem spěcháme na jedno místo, ať dříve či pozděj. Všichni spějeme sem, zde poslední domov nás čeká, vy máte nad lidmi všemi z všech vladařů nejdelsí vládu. Také má žena, až uzraje čas a skončí svá léta, připadne vám: dar trvalý nechci, jen o půjčku žádám! Brání-li osud dát milost mi pro choť, jsem rozhodnut navždy zůstat již zde: vy z dvojí se radujte smrti!“

Při těchto pěvcových slovech, k nimž na lyře rozchvíval struny,

plakaly bezkrvé duše, i Tantalos chytati přestal prchavou vodu, již s kolem sám Ixión stojí a nervou Tityovi dva supové játra, i Sísyfos used' na kámen; Danaovny též nechaly děravých věder. Tehdy i Lítice kruté prý písni tak dojaty byly, slzou že zvlhly jim líce; a prosbě té neodolali ani královna temnot, ni vladař podzemní říše: volají Eurydiku, jež mezi novými Stíny kráčela pomalu jen, neb kulhala nedávnou ranou. Nazpět ji Orfeus dostal, však pod tou podmínkou pouze, aby se neohléd' dříve, než z podsvětí na světlo vyjde, jinak že milosti dar se marným pro něho stane.

Cestou kráčejí vzhůru, jež němým vede je tichem, cestou příkrou a chmurnou a v hustou se halící mlhu. Od kraje povrchu země již nebyli vzdálení příliš, když vtom v bázni, zda stačí mu choť, a v touze ji spatřit

manžel se ohlédne po ní — ta ihned však zmizí mu zpátky. Paže vztahoval k ní, chtěl obejmout, objat být od ní, ale nechytne nic než nehmotný mizící vánek.

Podruhé umírajíc nic nevyčte manželu svému — nač by si naříkat mohla, než na jeho přílišnou lásku? — jenom poslední sbohem, jež sotva on zachytil sluchem, pronesla tiše a zpátky se propadla do říše smrti.

Orfeus ustrnul stejně, když podruhé spatřil smrt choti, jako ten muž, jež Hérakla spatřil, jak Kerbera vede řetězem spoutaného, a dříve se nezbažil strachu, dokud úžas a děs jej nezměnil v studený kámen: nebo jak Ólenos kdysi, jež na sebe cizí vzal vinu, a jak Létháia, hříšná choť jeho, jež věřila příliš, příliš své kráse: vy dva, kdys šťastní manželé věrní, nyní jste skalami dvěma kdes na fryžském pohoří Ídě.

Orfeus nadarmo prosil, chtěl podruhé přeplovat, však

marně: Charón už nevpustil jej, ač v špinavém smutečním šatě bez jídla po sedm dní on nehnul se od břehu Stygu, strastmi a duševním bolem a slzami jenom se živil.

Na krutost podsvětních bohů si stýskal a vrátil se zpátky k Rhodopě strmé a Haimu, ježž bíčuje severní vítr.

Soustrast stromů

Plynula léta a třetí již zima svou skončila vládu. Orfeus stále jen truchlil a všech žen unikal lásce, buďto že zkušenost špatnou a bolest mu přinesla láska, aneb že plnil svůj slib. Žen přemnoho toužilo po tom, aby ho za muže měly, on všecky je odmítl chladně. Orfeus za doby smutku prý naučil národy thrácké jinochům věnovat lásku a užívat v rozpuku mládí krátkého života vesny a první květy v ní trhat.